СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 299. Джерзі Сиси, Н. Дж., субота, 24-го грудня 1938. No. 299. Jersey City, N. J., Saturday, December 24, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1010. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

НІМЕЧЧИНА ДОМІНУЄ НАД ЕВРОПОЮ — КАЖЕ ЕРЛ

НЮ ЙОРК. — Ґубернатор Пенсилвенії, Джордж Ерл, і сенатор Роберт Рейнолдс вернулися з побуту в Европі і сказали репортерам, що Гітлер в Европі є найсильніший з усіх і що в будуччині Німеччина буде домінувати політично й економічно над цілою Европою. Ерл сказав, що Гітлер уже є економічним і мілітарним паном Европи. Сенатор Рейнолдс сказав, що впродовж пятьох літ Німеччина здобуде більшу частину України і дістане під свою контролю 150 міліонів людей. Він також висловлював думку, що Америка повинна взяти активну участь в европейських справах і не повинна сидіти тихо.

АМЕРИКА ВІДКИДАЄ НІМЕЦЬКИЙ ПРОТЕСТ.

ВАШИНҐТОН.— Американський уряд різко відкинув жадання німецького представника, щоб Америка перепросила Німеччину за образливі випади секретаря Ікеса на адресу Німеччини. Секретар Ікес тиждень тому в Клівленді гостро критикував Німеччину, а також критикував Линдберга і Форда за те, що вони приняли від Німеччини медалі. Та замість перепрошуючих слів представник американського уряду сказав на адресу представника Німеччини, що жадання є не на місці. А голова сенатського комітету закордонних справ, Питмен, також виразився в гострих словах проти Німеччини і Японії та сказав, що американський нарід не любить урядів обох названих держав. Внаслідок тих висказів відносини між Америкою і Німеччиною такі напружені, що вони знаходяться на краю цілковитого розриву.

АРҐЕНТИНА ДАЛІ ОПИРАЄТЬСЯ.

ЛІМА (Перу). — Арґентина таки відмовилась підписати одноголосну заяву солідарної оборони всеамериканських країв на конференції в Лімі. Замітне те, що американська делеґація пішла на уступки арґентинським представникам аж так далеко, що згодилася взяти під голосування ту пропозицію, яку поставила була арґентинська делеґація на початку конференції. Та пропозиція перейшла одноголосно і навіть дехто почав думати, що через те Злучені Держави Америки потерпіли на повазі, а то тому, що не їх пропозицію, але Арґентини всі американські краї приняли. Та опісля показалося, що на інструкції свого уряду арґентинська делеґація відтягнулась навіть від своєї власної пропозиції і сказала, що та пропозиція була поставлена на початку конференції, приявні тоді не взяли її під увагу, а тому та пропозиція тепер не зобовязує Арґентини.

НАЗНАЧЕННЯ ГОПКИНСА СЕКРЕТАРЕМ ТОРГОВЛІ.

ВАШИНҐТОН. — Рузвелт назначив теперішнього головного адміністратора „Доблю Пі Ей", Ґерія Гопкинса, секретарем торговлі, на місце уступилого Ропера. Але те назначення ще мусить бути одобрене сенатом. Серед бизнесових кол є упередження до Гопкинса за те, що він, як йому закидають, уживав фондів „Доблю Пі Ей" на те, щоб скріпити політичну силу уряду.

ШУКАЮТЬ ЗЛОЧИНЦЯ, ЩО ЗАМОРДУВАВ ДІВЧИНУ.

КІНҐСТОН (Пенсилвенія). — Федеральні аґенти, місцева поліція і багато цивільних охотників пустилися в розшуки злочинця, що виманив молоду Марґарету Мартин з дому, обіцяючи їй посаду, а опісля замордував її. Поліція вже дістала опис того злочинця. Догадуються, що він був аґентом шайки, що схоплювала молоді дівчата і завдавала їх у доми розпусти. Родичі Марґарети перед кореспондентами ґазет сказали, що хай трагічна доля їх доньки буде осторогою іншим дівчатам, щоб вони не вірили ніяким людям, коли не знають добре, що вони за одні.

ДІТИ ДІСТАЮТЬ ЗАДАРМО ЗАБАВКИ.

НЮ ЙОРК. — Коло 50 тисяч убогих дітей дістали забавки як дарунки від поліції, пожарної сторожі і „Доблю Пі Ей". Діти зо своїми родичами удавались до Медисон Сквер Ґардену, де ті забавки роздавано.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ОБІДИ ДЛЯ ВБОГИХ.

НЮ ЙОРК. — Гуманітарні інституції приготовляють дарові обіди для вбогих з нагоди Різдвяних Свят. В Мюнисипел Лоджинґ Гавз, при 26-тій вулиці і Іст Ривер, приготовляють цеї суботи обід для 7,500 осіб. Також священик Келі, начальник мореплавного інституту, 25 Савт Стріт, заявив, що його інститут дасть даром обіди для 1,200 осіб. Крім того дарові обіди приготовляють при багатьох школах і церквах.

ПРИГОТУВАННЯ ДО СЕСІЇ КОНҐРЕСУ.

Віцепрезидент Злучених Держав, котрий на основі конституції є рівночасно президентом сенату Злучених Держав, вернувся недавно з Тексасу до Вашинґтону, щоби приготовити нову сесію конґресу, що починається зараз по Новім Році. Він має теж президентські амбіції й вірить, що ця сесія конґресу буде мати вплив на номінацію кандидатів у виборах у 1940. році. Про нього ходять чутки, що він противиться політиці президента Рузвелта, вважаючи її занадто радикальною. Його називають у Тексасі „Кектос Джек" (Кактус Іван). На світлині побіч нього його жінка.

АЛБЕРТА ЖАДАЄ ТЕРИТОРІЇ НА ПІВНОЧІ.

Премієр Ейберґарт заповів, що його уряд зажадає пересунення границь Алберти 600 миль на північ до Північного Ледового океану. Алберту ваблять копальняні багатства півночі, і якщо урядові Ейберґарта вдасться дістати згоду домінії, то простір Алберти подвоїться. Теперішній простір Алберти має 258,000 квадратових миль, а з прилученням північної области мав би 500,000 кв. миль.

ВЕЛИКИЙ КРАДІЖ КАВИ.

З залізничих маґазинів головного двірця у Львові злодії вкрали на шкоду фірми „Ріц" більшу скількість кави, вартости 7,000 зл. Під замітом крадіжу поліція арештувала Ф. Хаскеля, торг. субекта, А. Лянґвайля, візника, Р. Фіша, інкасента, Я. Вайнштока, візника та Н. Фіша, купця. Увесь товар, а саме 32 мішки кави та 1 пачку чаю поліція відібрала від арештованих і віддала пошкодованому.

СМЕРТЬ ХЛОПЧИНИ ПІДЧАС ПОЖЕЖІ.

В ночі вибухла пожежа в хаті Дмитра Гавяка в Тисові, пов. Станиславів. Підчас рятункової акції Гавяк не встиг забрати з хати двох своїх синів: 3-літнього Петра та 8-літнього Івана. Перший з них уже помер, другий бореться зо смертю.

24 „ЛЮДОВІ ДОМИ" В БОРЩІВЩИНІ.

В останніх роках поляки вибудували в борщівському повіті 24 „людові доми". Тепер будують 15 нових „людових домів", з яких 8 є вже під дахом. Три „людові доми" почали будувати щойно цього року.

З ПРАВОСЛАВЯ НА КАТОЛИЦИЗМ.

У Птичній, повіт Дубно, перейшли 45 осіб з православя на римо-католицизм. Передше перейшли на латинство 282 особи, здебільша з т. зв. „шляхти загродової".

ЛЕДВИ 5 ВІДСОТКІВ ДІТЕЙ СЕЛЯН І РОБІТНИКІВ ХОДЯТЬ ДО ҐІМНАЗІЇ.

На основі оголошених статистичних даних виходить, що в 1938. р. в усіх ґімназіях у Польщі вчилось 4 відсотки синів і доньок власників більших земельних посілостей, 3.7 відс. синів і доньок власників менших фільварків, 10 відс. дітей багатих підприємців і капіталістів, 4.9 відс. дітей адвокатів, лікарів і священиків, 2.6 відс. дітей військових старшин і підстаршин, 27 відс. дітей урядовців та дрібних підприємців купців, 11. відс. дітей ремісників, підстаршин, підурядовців і лиш 5 відсотків зпоміж учеників ґімназій це діти селян та робітників.

ГРАБУНКОВИЙ НАПАД НА ЮВЕЛІРСЬКУ ФІРМУ В ЛОНДОНІ.

На одному передмісті Лондону грабіжники напали на урядовця великої ювелірської фірми, Л. Кута. Грабіжники звязали урядовця і заткали йому уста та відвезли його до гаражу дому ювелірської фірми Совго. Один із грабіжників забрав йому ключі до ювелірської крамниці, звідкіля забрав зо собою дорогоцінні предмети на суму кількадесять тисяч фунтів стерлінґів. Опісля бандити вивезли свого вязня і кинули його до рова з водою. По їх відїзді Кут повідомив поліцію.

УТІК ВІКНОМ З ПОЇЗДУ, ЩО БУВ У РУСІ.

В особовому поїзді, що їхав зо Львова до Снятина, коло Хлібичина кондуктор ствердив в одного реемігранта з Франції білет до Бучача. Реемігрант повинен був пересісти у Станиславові на чортківський поїзд, але, видно, не знав і їхав дальше. Коли звернули йому на те увагу, реемігрант відтрутив нараз пасажирів і кондуктора, вибив шибу в вікні й вискочив з поїзду що був у русі. Поїзд якстій спинили та стали шукати селянина. Виявилося, що реемігрант щез без сліду.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ЗА СФАЛЬШУВАННЯ ЗАПОВІТУ СИНА ЦАРЯ.

Перед паризьким судом почалася сензаційна розправа проти 80-літнього російського еміґранта Олександра Старіцького, який перед війною був одним з найбільш відомих правників нотарів у Петербурзі, за сфальшування заповіту адмірала Алексєєва. Адмірал був намісником Кавказу і природним сином царя Олександра III. Алексєєв помер бездітно в 1917 р, і залишив велитенський маєток у Росії і 34 міліони франків у банку Морґана в Парижі. До 11 років ніхто не зголошувався по спадщину. Щойно в 1928 р. колишня приятелька адмірала, пані Вольфсфельд і син бувшого управителя дібр Алексєєва, Деренс, зголосились до паризького суду і предложили заповіт, що його нібито зладив адмірал Алексєєв у нотаріяльній канцелярії Старіцького в Петербурзі з початкою Старіцького того змісту, що всі добра в Росії записано добродійним товариствам у Росії, а всі гроші — пані Вольфсфельдовій і Деренсові. Сестра покійного адмірала, яка перебуває на еміґрації, заперечила автентичність заповіту. Одначе паризький суд, переслухавши Старіцького як свідка, признав автентичність заповіту. На тій основі виплачено двацять кілька міліонів з 34 міліонів франків двом російським авантурникам: батькові і синові — Хасиновим, які в порозумінні з Вольфсфельдовою, Деренсом і Старіцьким сфальшували заповіт. Авантурники виплатили Вольфсфельдовій 6 міліонів франків, Деренсові і Старіцькому по півтора міліона. Старіцький живе у Парижі у великій нужді, бо більшу частину мусів віддати своїй жінці, яка загрозила, що повідомить про все поліцію. Дістали гроші, Старіцька покинула свого чоловіка. Старіцький зізнав, що сфальшував заповіт тому, що адм. Алексєєв, як його добре знайомий, дійсно задумував записати гроші своїй приятельці. Головні фальшівники заповіту Хасинови, були ще перед кількома тижнями в Парижі, а тепер за ними слід пропав.

НОВИЙ НАСКОК НА КОМУНІСТІВ.

Монтреальська поліція наскочила на дім у північній частині міста й застала „при роботі" шістьох комуністів. У висліді сконфісковано 10,500 відбиток большевицьких промов, 750 чисел комуністичної ґазети й адресар 1,500 читачів большевицьких ґазет. Все те поліція сконфіскувала, бо комуністична партія в Квебеку є нелеґальна.

ХОТІЛИ СПАЛИТИ ЦІЛУ РОДИНУ.

В Роґатинщині в присілку Невуглева хтось позатикав соломою вікна дому Фелікса Малиновського й забаринадував двері так, що згаданий Фелікс Малиновський і його родина, що були в нутрі, не могли вийти. Тоді хату підпалили. Всеж Малиновським вдалось видістатися з горіючого дому й оминути смерти.

ПОЛЬЩА ЗАВАЛЮЄ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ВІЙСЬКОМ

ПРАГА. — Часопис „Народні Політика" подає що Польща забирає нагромаджені нею війська на чесько-польській границі, головно в околиці Тешина, і висилає їх на українські землі та до пристані Ґдиня над Балтиком.

Признається, що в небезпеці.

Виданий з цього приводу військовий приказ звучить ось так: „Жовніри! Польська батьківщина є загрожена на сході. Ворожі сили намагаються відірвати Україну. Взиваю вас до оборони справедливої справи в Україні й довкруги Данціґа".

Незадоволені з чеської преси.

Польський посол запротестував проти преси в Чехословаччині за її неприхильне відношення до Польщі.

ЗАГАЛЬНЕ ОБУРЕННЯ.

ЛЬВІВ. — Серед українського населення в Польщі панує велике обурення з того приводу, що у варшавськім соймі не взято навіть під дебату внеску українських послів у справі територіяльної автономії для українських земель у Польщі. Є побоювання, що польські нові репресії доведуть українське населення до крайности.

ПОВСТАННЯ НА ВОЛИНІ.

ЛЬВІВ. — Українська преса подає, що над большевицьким кордоном в околицях міста Заслава вибухло велике українське повстання проти большевиків. Повстання було підготоване і так добре зорґанізоване, що большевики вжили до його ліквідації цілу ескадру літаків, повзи і дивізію піхоти. Банди ҐПУ зрівняли місто Заслав та околичні села з землею.

„Я ТЕГО НЕ РОЗУМЄМ".

БЕРЕЖАНИ. — Дмитро Миґдаль з Шибалина надавав у Бережанах передплату на український часопис і виписав чек по українськи. Польська урядниця чека не приняла і сказала: „Я тего не розумєм".

З МУЧЕНИЦТВА ОДНОГО СВЯЩЕНИКА.

САМБІР (Галичина). — Польська влада веде слідство проти о. Юрія Гошка, греко-кат. пароха з Городині Рустикальної, за те, що виписує імення українських селян у такий спосіб, як селяни себе називають. Це називає польське старосто „українізуванням польських назвищ". Того самого священика засудив польський суд перед двома місяцями на 6 місяців тюрми, а тепер засуджено його знову на дальших 6 місяців тюрми за те, що ніби у своїх проповідях в церкві „поширює про Польщу неправдиві вісті".

„ВИЯСНИЛИ" СОЮЗ З МОСКВОЮ.

КРАКІВ. — „Ілюстровани Курер Цодзенни" подає, що прийшло до тісної дружби між Польщею і Совєтами „споводу Русі Подкарпатскєй", бо в ній уже є „штаб Коновальця", себто „знані з протипольської роботи аґенти".

ЛЕСЯ УКРАЇНКА У ДЕСЯТЬОХ ТОМАХ.

ЛЬВІВ. — Видавництво „Українська Спілка", Львів, Крашевського 23, оголошує, що видасть повне видання творів Лесі Українки у десятьох томах. Що два місяці виходитиме один том.

ЗРАДНИКИ НАЗИВАЮТЬ О. ВОЛОШИНА „НАЙМИТОМ".

ВАРШАВА. — Польська Аґенція Телеґрафічна розголошує, що „Карпаторусска Народна Рада", що вислала до Польщі благальне письмо, яким просить прилучити Закарпаття до Мадярщини, називає в тім письмі о. А. Волошина „наймитом", що є „чужим для карпаторусского народу".

ОБДУРЮЮТЬ СВІТ.

ВАРШАВА. — Польська Аґенція Телеґрафічна подає, що є цілковитий спокій на східних „кресах", себто на західньо-українських землях. А польська преса пише, що українці не беруть „серіозно" справи територіяльної автономії, бо знають, що її не дістануть.

ЗАБОРОНА ПРОДАЖУ УКРАЇНСЬКИХ ЧАСОПИСІВ.

ЛЬВІВ. — „Діло" подає, що в Рівному на Волині польська влада дає дозвіл на право продавати часописи тільки під тою умовою, що не будуть продавані українські часописи. Також відібрано українським книгарням дозвіл на продаж українських часописів. А українця Неґребецького, що продавав українську пресу, польська влада виселила з міста.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожну зміну адреси влатиться 10 центів

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

РАЗОМ З МОЛОДДЮ

Без нашої молоді нема тепер українського життя в Америці. Те мусить знати і розуміти кожна одиниця, котрій залежить на тім, щоб наше народнє життя розросталось і набирало глибшого змісту.

Без нашої молоді нема тепер можности боронити в Америці українську справу в такий спосіб, як цього вимагає вага теперішньої хвилі й добро України.

Без нашої молоді не можна затвердити існування і таких народніх установ як Український Народний Союз. Бо щоб він мав вигляди на правдиво блискучу будучність, то його ряди мусять заповнитись нашою молоддю.

Без нашої молоді не можна перевести і такої акції як українська участь у Світовій Виставі в Ню Йорку 1939 року.

Без участи нашої молоді в українському церковному житті не можна думати і про вдержання української церкви в Америці.

Словом: усюди треба нашої молоді. Це природнє, ясне й зрозуміле. Так воно принаймні виглядає, коли хто над цею справою застановиться. Та коли приглянутися, як воно виглядає у практичному примінені до самого життя, то мусимо признати, що є тут іще поважні недомагання. В „Юкрейніен Віклі" ми говоримо до молоді такою мовою, якою виказуємо її недомагання. А в „Свободі" говоримо до розуму і серця старшого покоління. І вказуємо на те, що наша любов до нашої справи і Рідного Краю повинна нам наказувати бути уступчивішими супроти молоді. Ми повинні памятати, що всякі наші виступи чи підприємства повинні бути ведені тепер у такий спосіб, щоб ініціяторами і виконавцями були на половину: старі й молоді. А в багатьох випадках буде навіть вказаним дати перше слово молоді. І радіти, якщо ціла ініціятива і все виконання є в руках самої молоді.

Ми про це не писали б і цього не пригадували б, коли б не було причин. А що знаємо з дописів і власних помічень, що є нарікання з боку молоді на те, що старші з нею не кооперують, то й треба усунути ті причини, що дають притоку до нарікань.

Наша молодь не хоче бути якимсь додатком, якоюсь прищіпкою. Вона хоче виступати самостійно й в українських справах. Хоче, щоб у всякій українській акції в Америці видніла: українська молодь. Так відчуває принаймні та частина нашої молоді, що є дійсно активна в нашому житті. Думаємо, що це така відрадна поява, яка повинна зустріти всюди признання і попертя. Тому піддержуймо той молодий вогонь, бо треба, щоб він не тільки спалахнув, але й горів, і то довго.

О. С.

ПОДВІЙНА МІРКА

Як є свобода, то можна бути сторонником демократії й можна бути прихильником тоталітарних держав. Можна любити демократію, а можна схилятися і до фашизму. Але не можна мати подвійної мірки. Зрозуміємо це, коли пригляньмось до кампанії ліберальних часописів проти Німеччини і Гітлера, бо тоді доглянемо таке, що зветься облудою.

Отже зприводу вбивства секретаря німецького посольства в Парижі молодим жидом і нагінки на жидів у Німеччині, викликаний іще й тим убивством, дуже обурилася на німців англійська преса. Добре. Це зрозуміле. Тож припустім, що обурення щире. Але спитаймось: а скільки то жидів, переслідуваних у Німеччині, прийняла до себе Англія? Кількасот. Те все. Як бачимо, за гострими словами не наступають діла...

Або в Америці. Там осуджують расистівську політику Гітлера. Добре. Зрозуміле. Але якою була (а до певної міри є ще й досі) політика Америки супроти червоношкірих і чорношкірих? Чи вона не стояла на ґрунті расистівськім? І то задовго перед приходом до влади Гітлера? Чому не добачувати лиха всюди і всюди його направляти? Або таке: кидають громи на переслідування жидів у Німеччині. Добре. Зрозуміле. Але чи ця преса кидала громи, напр. на Белю Куна, кривавого большевицького диктатора Мадярщини в 1919 році? Або на кривавого комуністичного диктатора Баварії, Курта Айснера, в той самий час? Ні. Тоді „гуманітарна" і ліберальна преса наче в рот води набрала була і її людяне серце не билося тоді співчуттям з тими, що їх мордували. Бо тими, що мордували, були — комуністи. Чи не вимордовував Троцький-Бронштайн тисячами і сотками тисяч українських селян? А чи протестувала тоді проти цього масового вбивника ліберально-соціялістична преса? Ні, навпаки, тоді таких убивників величала як вістунів нової людскости, як носіїв великого ідеалу права і справедливости, як ґеніяльних будівничих царства соціялізму!

Або такий випадок: Гітлер наклав зприводу замордування секретаря посольства в Парижі велику контрибуцію на німецьких жидів. Обурення. Добре й зрозуміле. А як було з тою пресою, коли кілька літ перед війною французька демократія — за кабінету Вальдека Руссо і Комба — заграбила французьким католикам міліярд золотих франків? Зроблено це на підставі закону проти католицьких конґреґацій, яких маєток ці сіло ні впало просто був сконфіскований демократичною владою Франції тому, що був маєтком католиків, а офіційною релігією третьої республики є лаїцизм. Чи тоді гуманітарна преса обурювалася? Кричала ґвалту? Осуджувала цей грабунок? Де там! Тішилася з нього, як з акту справедливости, як з великого кроку наперед по шляху поступу... Та тепер, коли міліярдову контрибуцію наложено на жидів, та гуманітарна преса обурена. І запевнює нас, що це обурення щире. Коли щире, то нащо дві мірки? Чи не справедливіше всіх одною міркою?

Зприводу останнього паризького вбивства львівська „Хвиля" повідомляє: „Федераційний союз жидів у Франції осуджує чин Ґріншпана як злочин, що є в разячій супечності з традиціями жидівства. Чин молодого хлопця був би зрештою позбавленим гостинности, що її оказує Франція збігцям".

Певно, замордований німець — не Петлюра. За ним стоять міліони німецьких баґнетів. Тому вбивство німецького дипломата треба осудити (тоді як убивника бездержавного Симона Петлюри славила та сама жидівська преса як чин героя)... І чи це вбивство є в разячій суперечності з традиціями жидівства? Невже? А Шварцбарт, що замордував Петлюру? А Франкфуртер, що недавно в Швайцарії замордував теж гітлерівця? Навпаки, такі вбивства входять у традицію жидівства останніх років.

Знаю, що за те писання назвуть мене „гітлерівцем" чи „фашистом", та я пишу це, щоби поставити точки над і. Можна і треба мати ніжне серце. І можна й треба співчувати переслідуваним. Але тоді не сміє бути **двох мірок**. Тоді треба протестувати і проти большевизму і проти насильств Сталіна. Інакше все це буде брехня й облуда.

ЯКУ ЦІЛЬ ПОСТАВИЛА Я СОБІ В ЖИТТІ?

(Лист молодої сільської дівчини до редакції „Жіночої Долі").

Коли роздумую про цілі знайомих мені людей, які вже їх осягнули, довідуюся, що притім завсіди була якась поміч, порада, ба навіть і спілка. А коли рівняю їх цілі до своєї, ще нездійсненої, помічаю, що і мені треба багато порад і спілки. Моя життєва ціль це господарсько-патріотична робота. А в такій цілі хіба є де краща спілка, як чоловік і жінка? Ні! Напевно нема кращої. Отже з такою „спілкою" гадаю вступити на свій життевий шлях. Я собі в тій „спілці" намітила таку мету: бути культурною новітньою господинею і доброю матірю українкою.

Хочу без сліз і нарікань поруч з мужем боротися з пітьмою, а гордо і з відвагою відганяти від себе всяку спокусу і зневіру. В кожній потребі піти за порадою мудрих людей, наукових книжок і часописів. А найбільшим і найважнішим моїм обовязком у тій цілі є те, щоб колись виховати своє потомство так, як мій 18-літній розум уже відтепер собі укладає. Хочу виховати свої будучі діти в сильній любові до Бога, Неньки України і рідного народу. Хочу, щоб колись, як прийдеться вмирати, я вмирала з усмішкою на устах.

М. Слодіська.

ЗВОРОТ У ПОЛЬСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ

Польща порозумілася з Московщиною! Польща стала союзницею большевицької Москви!

Це несподіванка і для самих поляків. Ще вчора писали польські часописи про „хрестоносний похід на схід... у тісному порозумінні з українським народом" проти большевицького варварства. А тепер пан Бек, міністер Польщі, махнув рукою, і в одну мить ціла польська преса заспівала „за здравіє" в тому місці, де вже 20 років звикла співати „за упокой".

Такі звороти в міжнародній політиці не робляться з малої причини. Мусіло, як кажуть, в лісі щось велике здохнути: через те так дуже смердить...

Коли поляки пишуть про потребу наладнати культурні та господарські взаємини з Совєтською Росією, а ще вчора відгороджувалися китайським муром від совєтської держави; коли сьогодня урядові органи польської преси містять портрети Сталіна і совєтського комісара Літвінова, хоч учора цього большевицького дипльомата називали бандитом; коли від дня 27. листопаду Москва й Варшава зобовязуються припинити ворожу пропаганду проти себе і жити в льояльній згоді, забувши, що в Варшаві панують фашисти, а в Москві комуністи, — все це свідчить про якийсь глибокий **спільний інтерес**, що вяже ці держави в політичний і мілітарний союз. Цієї причини не треба довго шукати. **Два злодії, що разом крали,** два убивники, що зігнали спільно зо світу свою жертву, мусять порозумітися: їм однаково, до якої церкви вони ходили і в якій вірі їх у дитинстві охрещено, бо це справа другорядна. Головне в тім, щоб крадені гроші задержати в своїх руках і щоб убитий не воскрес.

Польща й Москва виконали 1918—19 рр. збройний напад на українські землі. Поляки й москалі звикли вважати українську справу навіки похованою. Почували себе так певно в сідлі, що, мов на глум українцям, Москва обіцяла „визволити" Західню Україну від панування „польської шляхти та буржуазії", а Варшава утворила „Прометейський рух", мовляв, для допомоги народам, поневоленим большевицькою Росією. На ці оперетковї затії в сусідній державі Москва й Варшава дивилися цілком спокійно аж до того часу, поки на найменшій частині української землі, у Карпатській Україні, не почався рух до справжнього визволення. Той факт, що в Карпатській Україні почалось українське державне життя, вивів з рівноваги і Варшаву і Москву. Заметушився пан Бек, заскакав, як той карась на розпеченій сковороді. Польський дипльомат стрімголов поспішає насамперед до румунського короля, пропонує Румунії частину Карпатської України, щоб тільки румуни погодилися на утворення спільної польсько-мадярської границі через Карпатську Україну. Але румунська влада, зо свого інтересу, не пристала на такі пропозиції Польщі. Після того Бек просився на побачення до Гітлера перед німецько - італійським арбітражем у Відні, але й тут йому не пощастило. Після визначення кордонів Карпатської України у Відні польський уряд підбивав Мадярщину, щоб вона не визнала ухвали урядів Німеччини та Італії, і навіть вислала на Карпатську Україну свої озброєні банди. Проти цих виступів Польщі та Мадярщини рішуче слово сказав німецький уряд. На границях з Мадярщиною й Польщею зосереджені були значні німецькі сили. Цей „арґумент" був останній, що переповнив чашу польського терпіння: Беки, Славеки, Юзевські та інші „приятелі України" жахнулися, коли побачили, що за Карпатами починає будуватися хоч мала, але дійсна Україна. І Польща і Москва відчули, що проти них може бути висунений **чудодійний інструмент** — гасло самоозначення народів. Це гасло з великим успіхом може вжити супроти Польщі й Московщини Німеччина. В страсі перед цим можновладці польські й московські вже тепер дріжать. Забулися столітні конфлікти й ворожнеча між Москвою та Польщею. За політикою Сталіна однодушно йде ціла російська еміґрація, від монархістів аж до опозиційних комуністів. Той самий „единий фронт" бачимо в Польщі. Це не так страх перед Німеччиною, як **страх перед утратою українських земель,** з чорним родючим ґрунтом, з залізною рудою, з нафтою, з вугіллям.

Чи врятує Польщу Москва? Приклад Чехословаччини мусів би відстрашити й поляків. Всеж Чехословаччина мала в Англії та Франції щирі симпатії. Цих симпатій у широкім світі Польща не має. Французький щоденник „Тан" пише, що Франція й Англія не мають інтересу до того, що станеться з Польщею:

„Вони не думають ніяким способом мішатися в ту кризу, яка в цій області настане. Цим ясно сказано, що Франція й Англія взагалі не будуть вплутуватись у відносини між Росією, Польщею та Німеччиною і дадуть подіям вільну дорогу".

Зміст польської орієнтації завдасть останній, віримо, смертельний удар тим українським ґрупам, що сподівалися від Польщі допомоги в боротьбі за українську державність над Дніпром. Цими надіями, жили недобитки бувшого уряду УНР під проводом Андрія Лівицького; до цієї орієнтації від 1935 року схилилося також УНДО. Історія прочитала цим людям сувору лекцію. Якщо Польща не могла стерпіти утворення автономної Карпатської України з пів міліоном людности, то чи може ця Польща допомагати творити велику українську державу над Дніпром? Ці факти показують, що Польща була і є **смертельним ворогом** України, як і Москва.

В 17 віці Польща йшла спільно з Москвою проти українських самостійницьких змагань. Ця політика повторяється також у 20 віці. Але тепер наміри знов поховати Україну не будуть мати щастя. Український народ став свідомою нацією. Нечесну гру своїх ворогів - гнобителів він добре бачить і доложить усіх сил, щоб стати вільним господарем на своїй прадідній землі.

Л. І.

ТИЖНЕВИЙ ТОРГ У ХУСТІ

Чеський тижневик „А-Зет" із 27 листопаду ц. р. помістив оглядову статтю про Карпатську Україну в нових межах, у якій обговорює крім комунікаційних справ теж рухливий тижневий торг у теперішній **столиці Карпатської України.** Його барвистий образок і міркування подаємо тут у перекладі.

Простий селянин виявив своє зацікавлення містом головно з уваги на тижневий торг. Його не цікавило **вставне** ужгородське Галяго, **кавярні,** тощо. Ще найбільше він цікавився трохи крамницями Баті з черевиками та деякими конфекційними крамницями. Торг у підкарпатському місті — це справжній орієнтальний базар. Не йде лиш на ньому про продаж ярини, овочів, дробу, але теж і про купівлю всього того, що в домашнім господарстві пригодиться. Вистарчило кілька спокійніших днів, щоб увесь тягар з Ужгороду перенісся на торг у Перечині і щоб зацікавлення верховинців - перенеслося з Мукачева до Сваляви. Одначе **найбільшим підкарпатським торгом** є без сумніву Всетаки торг у Хусті куди пе- вається кожної середи. Цьогорічної осени торгують у Хусті, як ніколи. Кошицький торг на Леґіонарській дільниці був славний своєю оригінальністю. Все таки торг у Хусті куди перевищує своєю величиною та оригінальністю кошицький торг, хоч цього не можна було б здогадуватися по верховинцях у їх полотняних одягах та по пейсатих жидівських ортодоксах у їхніх каптанах і губатих жидівках.

На торзі в Хусті можна все продати і все купити. Широка Бенешова площа невсилі всіх помістити. Туди гонять і привозять селяни свій добуток, як дріб, рибу й інше, там стоять непроглядні ряди селянських возів, наповнених ярниною, овочами, соняшниковим насінням, соняшниковим олієм на пісний час, найріжнороднішими виробами із лозинового пруття, ганчарські вироби народньої кераміки, словом усе, що може випродукувати і продати українське Підкарпаття. До того слід додати ще місцевих жидівських торговців, які порозкладали свої крами під будами на лавках, тандитну конфекцію, взуття, тощо. Та можна теж дістати там і рідший товар, дивоглядніший зокрема для „західніх" очей. Наприклад на торзі можна дістати до схочу й до вибору примітивні чоботи й черевики зо старих пневматиків. Такі чоботи можна дістати вже за 4—10 чк., залежно від того, як покупець зуміє виторгуватися. На торзі можна запримітити теж масу ріжного старого заліза і міського барахла-відпадків. Купують найбідніші, бо й те в їх господарстві може пригодитися. На торзі є теж пригнаїдна кухня, що обслугує прихапцем ярмарковців. Тому теж можна там почути всякі пахощі ріжних страв, смаженої річної риби, печених колачів і медяників, з яких замітно виблискує кукурудзяна мука. На торзі, на якому звертають радше увагу на скількість, ніж на якість, ніхто тим не турбується і воно не перешкоджує завзято за такі лакоминки торгуватися.

Великий торг у Хусті та в інших карпато-українських містечках є найкращим виявом укладу життя на Підкарпатті у спокійних рамках. Він доказує, що про голод нема навіть мови, що є велика покупність, сперта на тому, що є праця і гроші. Це очевидна правда. Торг триває до пізних пополудневих годин і до тої теж пори під крамницями фірми Баті, яка напоготівлі засобила Карпатську Україну в кілька ваґонів своїх виробів, панує справжнє збіговище. Люди купують із такою запопадливістю, якби купували в Ужгороді чи Мукачеві.

Журба.

Стрічаються два студенти:
— Чогож ти так зажурився?
— Маю пеха.
— Що трапилося?
— Я писав до батька з проханням, щоб мені прислав гроші на заплачення кравецького рахунку. Уяви собі, що батько прислав мені замісць готівки — заплачений рахунок!

В історичній палаті.

Провідник: А це кімната, в якій убили короля...

Турист: Минулого року ви казали, що в тамтій...

Провідник: Так, та тепер тамту салю відновлюють...

Ріжниця.

Малий син питає в батька:
— Тату сю, яка є ріжниця між крісом звичайним і машиновим?
— Бачиш, це така сама ріжниця, як між тим, коли я говорю, і між тим, коли мама говорить...

В парку.

— Таж це не наша дитина! Ти заміняла візок!
— Тихо будь! Чи не бачиш, що цей візок далеко гарніший?

Правда.

— Ви продали мені цього пса і впевняли, що він ніякому чоловікові не робить нічого злого, а пес подер мені штани!
— Ну? чи штани то чоловік?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НА КОГО ЧИСЛИТИ?

Кожна держава, навіть найсильніша, потребує помочи. Сама вона не моглаб вдержатися своїми силами, якби всі її сусіди пішли проти неї. І тому не можна народові також визволитися з ярма, якщо він не має нізвідки помочи та якщо проти його визволення є інші народи. Українська справа стала важною европейською, а навіть світовою проблемою. Через неї може навіть прийти до великої війни. На когож числити українцям у такому моменті?

Найважнішою опорою є наш нарід. Опорою є та національна свідомість, яка так сильно зросла в наших масах за останніх 20 років. Опорою є і те, що ми стали далеко відважніші. І тому не відстрашує нашого народу під Польщею польська пацифікація. Не лякають нас тюрми, поліція, цензура, протиукраїнські демонстрації.

Далі треба памятати, що гнет, якого допускаються над нашим народом його вороги, є більшою пропаґандою за Велику Україну, ніж „гітлерівська" пропаґанда, на яку так багато людей звертають головну увагу.

Нашою силою є нерозум наших ворогів. Розвал старої Чехословаччини нічого не навчив, наприклад, Польщі. І тому вона відкидає проєкт автономії для українських земель. Значить, заставляє українців братися за інші способи.

Нашою опорою є такі люди як премієр Волошин, і ті, що виховались на таких ідейних постатях як Данилишин і Біляс.

Нашою силою є й те, що наші люди не дають собі спокійно розбивати голови цеглами, але самі хапають за цеглу і бють тих, що на них нападають.

Нашою силою є те, що ті наші хлопці, що є в польській, московській чи румунській армії, не підуть битися проти свого народу, а навпаки, звернуть кулемети і зброю проти наших окупантів.

Нашою допомогою будуть і ті народи та держави, що є проти Совєтів і большевицької зарази. Багато людей будуть нашими приятелями, а тільки треба за те подбати.

Великою допомогою у визволенні України буде також українська імміґрація в Америці, що не пощадить ні грошей, ні праці, щоб допомогти відродженню Великої України.

Д-р Василь Галич.

В ПАМЯТЬ В. КУШНІРА.

Зо „Свободи" довідався я про смерть д-ра Володимира Кушніра, заслуженого українського діяча і публіциста. Це мій товариш з хлопячих літ. Обидва ходили ми разом до народньої школи в Янчині. Обидва хотіли далі вчитися. Покійний В. Кушнір пішов до гімназії в Бережанах, а мене не хотіли дати на дальшу науку. Замолоду дізнав Покійний великого удару. Помер його батько, коли він був у другій гімназійній клясі. Треба було зносити великі невигоди і біду. Та це не зломило Покійного. Він робив дуже гарні поступи в науці. А підчас вакацій був на селі та заходив до читальні „Просвіти" і давав виклади. Найбільше працював підчас виборів. Накликував наших селян до страйку, щоб тим чином добитись кращого заробітку. Такий страйк він викликав 1903 року в Дусанові. За це його арештовано. Відсидів 6 тижнів у тюрмі в Перемишлянах. Це відбилося дуже погано на його здоровлі, яке й без того було дуже слабе. В краю ми часто сходилися й обговорювали ріжні наші народні справи. 1907 року я виїхав до Злучених Держав і наш звязок перервався.

Г. Пелех,
Портленд, Ореґон.

МОСКОВСЬКЕ СМІТТЯ.

Московська ґазетка, що друкується українською мовою в Ню Йорку і зветься „У. Щ. Вісти", почала від якогось часу накидатися брудною московською лайкою на поміч Карпатській Україні, що її несе наша суспільність в Америці. Те гадюче московське кодло накидається навіть на гуманітарну поміч убогому населенню Закарпаття. Не виступало те гаддя проти колишньої мінщильної політики Бенеша. Але почало в скажений спосіб поборювати заряд Закарпаття, відколи там до уряду прийшла українська влада.

З того видно, що запроданці з 4 вулиці дістали наказ з Москви повести гостру кампанію проти цеї молодої української держави, бо в ній вони бачать загрозу для тих поневолених українських земель, що є тепер під московським пануванням.

П. Савчук, Ню Йорк, Н. Й.

ДУМКИ ПІДЧАС КОНЦЕРТУ МИХАЙЛА ГОЛИНСЬКОГО.

В нас високо музичних творців досить багато. Є досить високо музичної культури співаків і музикантів. Але в нас ще замале зацікавлення серед публики.

Через замале загальне зацікавлення загалу наші артисти мусять служити іншим народам, які використують їх високу освіту лише для стягнення публики і зроблення грошей. А увіковічненої памятки з їх мистецьких креацій нема.

Пан Михайло Голинський тепер є у найкращім голосі. Чи ми той голос увіковічнимо, чи ні, залежить від нас.

Де є памятка голосу такого світової слави тенора як бл. п. Олександер Мишуга? Є всього лиш один рекорд, і то з одною піснею італійською, а другою польською; нема жадної української, котрими він так чарував слухачів. А ті пісні виповняли зміст його життя.

Маємо лиш два рекорди Саломеї Крушельницької, що підчас концертів в Америці наспівала для Колюмбії; і то не зо свого обильного оперового репертуару, тільки народніх пісень, в яких не мала змоги показати всі гарні прикмети її чарівного голосу.

А деж є рекорди інших артистів, таких, як Марія Сокіл-Рудницька, Михайло Голинський, Роман Любінецький, Іван Гушалевич, Носалевич, Орест Руснак, Клим Чічка-Андрієнко, Михайло Дуда, Зенон Дольницький, Люба Парохонянівна, Адам Дідур, Володимир Качмар, Андрій Гаєк і багато інших? Одинокий бл. п. Модест Менцінський лишив по собі пребогатий репертуар на 13 рекордах. Лишив свій скарб найдорожчий, голос „заморожений" в ебонітові кружки. І певно йому в далекій Швеції, на чужині, лекше буде лежати в землі, бо в Україні його вічно згадувати будуть. Через радіо і через рекорди будуть слухати і любуватися геніяльним голосом іще довго по його смерті.

Можливо, що колись не доцінювали музичної культури так як сьогодня. Сьогодня на радіо і навіть по домах чимраз більше вживають лише клясичних рекордів. На радіо майже цілий день можна почути концерти і музику інших народів. А ми нарід високо музикальний, котрий має таких артистів, що є окрасою світових чужинецьких сцен, нашіж українські радієві концерти є репрезентовані марненькими хорами, солями або ще марнішою музикою.

З нагоди побуту наших артистів в Америці ми повинні постаратися, щоб видати бодай десяток клясичних рекордів для вибагливішої публики і для передавання через радіо.

З причини малого збуту американська компанія Колюмбія і Віктор не виробляють багато нових рекордів. Новому артистові тяжко до них дістатися; вони мають досить своїх, або вже багато розголошених в Америці чужих.

Щоби появились клясичні рекорди наших, тут перебуваючих артистів, п. Михайла Голинського і пані Сокіл, треба виробити бажання між своїми людьми, щоб ці рекорди вони бажали мати. Коли би були замовлення, то можна видати рекорди власним коштом.

Артист вічно не жиє, ані його голос не є вічний. Як один із поклонників великого таланту дорогих артистів, я подаю цей свій голос, щоб усі, що цікавляться українськими клясичними рекордами, відізвались.

Можливо, що вдасться нам доконати цього, чого в ріднім краю не мають змоги. Рідний край колись нам буде вдячний за це. Але не опускаймо доброї нагоди.

Мирон Сурмач,
325 Е. 14 вул., Ню Йорк, Н. Й.

АМУНІЦІЙНИЙ СКАНДАЛ.

За нарушення закону при продажі амуніції уряд судить Джозефа Силвермена (на світлинї в середині) та його брата Натана (на світлині направо). З ними їх адвокат Лігай. Деякі газети заповідають, що з процесу розвинеться скандал, що діткне високо поставлені особи у Вашингтоні.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛ.

Протестаційне віче.

Заходом Українського Клюбу в Лос Анджелесі відбулося в неділю, 27 листопаду ц. р., в 3-тій годині пополудні, протестаційне віче проти знущання польської влади над українським народом у Західній Україні, і проти мадярсько-польського посягання по землі Карпатської України.

Головними бесідниками були проф. Іван Петрушевич і проф. Хведір Луців.

По ухваленні відповідних резолюцій до уряду Злучених Держав Америки і до европейських держав гром. Ілля Вавричук візвав до жертв для Карпатської України. Зібрано $25, які вислано на призначене місце через „Обєднання". Жертвували: І. Ревенко, І. Торак по $5; Вавричуки, Луцеві, Мартинові, Орлики й Іван Петрушевич по $2; Ваврики, пані Капосий, Ногаші, Поглоди та Н. Н. по $1.

Честь і слава цим громадянам, що своїми жертвами та й щирими трудами піддержують змагання українського народу до визволення. Але стид і ганьба тим, що нашептами, сплетнями та й позапленною перозумною критикою ослаблюють громадське життя і тимсамим ослаблюють спільну працю для Батьківщини.

Іван Орлик.

ҐВІЛІНҐ, В. ВА.

Листопадове Свято.

Заходом укр. кат. церкви і всіх товариств відбулось у нас 4 грудня ц. р. Листопадове Свято. Над символічною могилою в церкві о. Склепкович відправив панахиду за упокій українських героїв, що впали за Україну.

Пополудні відбувся концерт. Вступне слово виголосив о. Склепкович. Орхестра під проводом п. Антошкова відіграла стрілецькі пісні. Хор під управою п. Грушкевича відспівав три стрілецькі пісні. Діти виголосили декламації: Е. Медвідь: „Ідуть Січові Стрільці" і Е. Канюк: „Хрести, хрести". Мішаний хор під управою о. Склепковича відспівав гарно українські пісні. Реферат по англійськи, на тему „значіння І. листопаду й українська мова в Америці" виголосила панна К. Медвідь. Членкиці Укр. Червоного Хреста перевели збірку в користь українських інвалідів. Чистого приходу було $41.85. Наша громада має всього сорок кілька родин, але національно свідома.

М. Н.

РОМ, Н. Й.

Листопадове Свято.

Дня 27 листопаду ц. р. українська громада в Ромі святочним концертом вшанувала 20-ту річницю проголошення українських земель вільними. По богослуженні в місцевій церкві відслужено панахиду за полягших героїв. Панахиду відправив о. Кушіль, співав хор „Сурма" під управою дир. М. Запухляка. Вечором у год. 8 в У. Н. Домі почалася святочна програма концерту. Програму відкрив сурмач Ф. Коченаш, відігравши на сурмі „Позір". Після цього відспівано пісню „Ви жертвою в бою", підчас якої присутні, на знак пошани до полягших героїв, повстали з місць.

Вступне слово виголосив п. Іван Лаврук. Чергові точки складалися з пісень і деклямацій, дібраних до свята. Святочну промову українською мовою виголосив о. Кушіль, англійською мовою — п. М. Пухар. Обі промови присутні вислухали з увагою. В промовах бесідники звисували геройський подвиг українського народу за свою самостійність.

В другій частині програми виступали діти укр. школи. Вони співали пісні і деклямували. Програму діти закінчили живим образом, що зображував геройство 359 українських козаків, розстріляних московським катом 21 листопаду 1921 р. під Базаром, на Волині. Картина зробила велике враження.

Опісля хор знову відспівав кілька пісень, по яких появився живий образ: „Україна окружена дітьми". Хор співав „За Україну". Кінцеве слово сказав п. П. Ґураль і подякував виконавцям програми за труд, а приявним за присутність. Закінчено концерт відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Комітет Свята.

РАДІОВІ ПРОГРАМИ

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА ЧЕРЕЗ РАДІО.

Співацько-Драматичний Хор „Бандурист" при українській православній церкві св. Тройці в Трентоні, Н. Дж., під проводом **о. П. Білоня** виконає: **американські і українські коляди в НЕДІЛЮ, 25. ГРУДНЯ, через радіостацію WTNJ (1280 Кс.) від 7:30 до 8:00 вечором.**

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

TENOR VOICE OF UKRAINIAN LIKE CARUSO

Thunderous Applause Greets Mychailo Holynsky at Eaton Auditorium

A large audience heard Mychailo Holynsky—Ukrainian tenor—sing in Eaton Auditorium last evening. Program included Ukrainian lyrics and folksongs; "Celeste Aida," from Verdi's "Aida"; Cavardossi aria from Puccini's "Tosca"; the Chenier Improvisation from "Andrea Chenier" of Giordano —and encors. A lyric of Nizankowsky had 'cello obbligato. Mr. Leo Smith 'cellist and one of Baltarovych flute obbligato, Mr. Walter Whittaker, flutist. Honora Bubicky was at the piano.

* * *

The Singer

Mychailo Holynsky has been called "The Ukrainian Caruso"—and the title is just. He has Carusos's wide range and sweep of glorious tone, and Caruso's wonderful power under sensitive Caruso control. But he doesn't sing lyrics and reflective folksongs as Caruso used to sing them simply because he is Ukrainian. Perhaps it is in this that the greatest thrill of hearing him lies. In "Celeste Aida," for instance, he was far more heroic than ever Caruso or any Italian songster could be. The more intense Italian song becomes the more poetic it is, but the heroism of poetry is endurance. The more intense Ukrainian song is as Mr. Holynsky does it, the more heroic it becomes—but the heroism is of achievement. An Egyptian Rhadames might have turned traitor as Verdi's opera says he did, but if he sang like the Ukrainian Rhadames did last evening treachery would be impossible for him. Treachery never has a vocal scale so faultless—so diatonic (one might say) —so clear and so innocent of the "push stroke" which is born of sloppy sentimentalism in temperament and technique.

* * *

Program

And what goes with his singing of the "Aida" aria applies also to everything he sang last evening. The Tosca aria was intense and poignant in deliberate recitative phrases, but exaltation of its declamatory close had the calm glory of a prophet's vision about it. And the Chenier Improvisation was noble singing—far, far better than mere grand opera. The voice had ringing triumph in its magnificent tones—clean clear song of urge and enthusiasm this was, openhearted singing with the directness of folksong. And beautiful Ukrainian folksongs, too, subjects of them and their manner of singing, were a delight. The great audience might have been a worshipping congregation for the intentness of their listening. "Zeleni hory"—song of a poet's grief sung in a forest of firs that covers his native moutains; "Oy Werbo"—Oh! willow willow—weather-beaten picture of my beloved Ukraine oppressed and trodden down by her cruel enemies; "Mynuly lita molodii" —Ah, departed youth... as spring and summer are gone, so art thou, and the dreary winter of life is before me! Beautiful melody in this, and 'cello obbligato accentuates its accents of cold despair.

* * *

Welcome

It was beautiful to see little ceremonies of welcome—impromptus of affection—during the evening. Charming little maidens in their picturesque national apparel presented bouquets to Mr. Holynsky, speaking bravely in their mother tongue to the great singer. Applause at the close of the concert was thunderous—but there was discipline of proud reserve in the demonstration which is a sort of music in itself. It was in the same key and had the same rhythms as Ukrainian folksongs have. Emotion is safeguarded as well as expressed in music like this. Honora Hubicky's pianism and 'cello and flute obbligati of Mr. Leo Smith and Mr. Walter Whittaker respectively were excellent.

YENITA EDWARD W. WOODSON.

(The Evening Telegram, Toronto, Dec. 15, 1938.)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Resolutions Against Further Partition of Ukraine and for the Creation of an Independent Ukrainian State

Adopted at the Mass Meeting, Nov. 13, 1938, in Minneapolis, Minnesota.

The French Embassy,
1601 Z Street, N. W.,
Washington, D. C.

Your Excellency!

We, Americans of Ukrainian descent of the first, second, and third generations, representing various societies and organizations, living in Minneapolis and St. Paul, Minnesota, solemnly declare the following resolutions:

Whereas, the conference at Vienna on November 2, 1938 violated the intent of the Wilsonian principles of self-determination, by allotting to Hungary the Ukrainian ethnographic territory, predominately populated by the Ukrainians in Carpathian Ukraine (Ruthenia) as shown by the census of 1930, and consequently, this violation flagrantly departed from the spirit expressed by the representatives of the four powers at Munich, which was the basis of the dismemberment of Czechoslovakia, and

Whereas, the Vienna transaction not only violates the spirit of the Munich Conference and the Wilsonian principles of self-determination, but also repeates the errors of the Versailles Treaty, so unjustly imposed upon the Ukrainian people against their will, and

Whereas the Ukrainian ethnographic territory until recently was divided, against the will and repeated protests of the Ukrainian people, among four states, namely: Soviet Russia, Poland, Rumania, and Czechoslovakia, and now an historic part of the Ukrainian territory with about 200,000 Ukrainians is ceded by the Vienna Conference to the fifth state — Hungary, and

Whereas, such transaction, instead of remedying the unbearable situation now existent in Europe, actually contributes to the unrest and creates new causes for resentment on one side and oppression on the other, will inevitably lead to war, and

Whereas, the Ukrainian Nation will never waive its right for self-determination on its ethnographic territory, including that recently ceded to Huganry,

Be it therefore resolved that:

1. We, the American citizens of Ukrainian descent of the first, second, and third generations, vigorously protest against further dismemberment of the Ukrainian Nation by allotting the Southwestern territory of Carpathian Ukraine to Hungary.

2. We support the just cause and gallant struggle of our kinsmen in Carpathian Ukraine for complete independence and sovereign state on that territory which formerly belonged to Czechoslovakia.

3. We promise moral and material support to the Ukrainian government of independent and sovereign Carpathian Ukraine under the leadership of Monsignor Augustine Voloshyn, until that territory will unite with the rest of the Ukrainian territory which was subdued by military aggression and is now forcibly occupied by Soviet Russia, Poland, Rumania, and Hungary.

4. We solemnly declare that we will not rest but will struggle with all means at our disposal for the freedom and complete independence of a United Ukrainian Nation from foreign occupation on all of its ethnographic territory from the Carpathian Mountains in the West to the Caspian Sea in the East.

5. We further declare that in the interest of international peace and economic stabilization, as well as the dictates of justice and humanity, a free and united independent and sovereign Ukrainian nation be created without delay, for we realize that no political, economical, cultural, religious, or any other kind of persecution or oppression can exterminate the living soul of a great nation, numbering about 50,000,000 inhabitants, occupying this historic territory for a thousand years.

6. We implore the American government in Washington and the leading governmeents in Europe and throughout the world to give kind and just consideration to the unbearable and unparalleled oppression existent on the Ukrainian ethnographic territories under military occupation by Soviet Russia, Poland, Rumania, and Hungary, and to form an unbiased American commission with Ukrainian representatives for the investigation of said conditions, and to use their influence in promoting the right of self-determination for the Ukrainian people on the basis of the Wilsonian principles declared in 1918.

7. To accomplish this, we demand that the Ukrainian territories recently acquired by Hungary be returned to Carpathian Ukraine, and the Ukrainian territories contiguous to it now under Poland and Rumania be added to the independent and sovereign state of Carpathian Ukraine without delay, and as soon as the Ukrainian government on these territories is adequately established, the Eastern Ukraine, now under Soviet Russia, be united with the Western Sovereign Ukrainian State.

Organization for the Rebirth of Ukraine:
A. A. Granovsky, National President, 2101 Scudder Ave., St. Paul, Minn.; Geo. Pastushenko, Chairman, Br. 32; Mrs. Katherine Kazmar, Secretary, Br. 32.

The Ukrainian National Home in Minneapolis:
Peter Haywa, Chairman; Stephen Koshuba, Secretary.

The St. Michael's Ukrainian Orthodox Church in Minneapolis:
Rev. Paul Korsunovsky, Rector; Wm. Melnyk, Chairman; John Tofen, Secretary.

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ. (91)

Тарзан і Марія, як безсилі вязні, прибули до брам племени замбеґу. Вже заздалегідь вояки кричали до тих, що були в середині: „Відчиніть скоро брами, бо ми ведемо важних вязнів. Ми ведемо білу жінку і демона - Тарзана". Миттю сторожі відчинили браму і впустили цілий гурт до середини. З усіх кутків почали збігатися дикуни, щоби побачити Тарзана.

Своїм очам дикуни не вірили, коли побачили цього могутнього „демона", звязаного шнурами. З подивом вони дивились на своїх вояків, що гі таке неймовірне вструґали. Серед того крику вийшов зо своєї колиби сам Каґундо. Він уже знав про успіх своїх післанців. Висуваючи наперед своє черево, він промовив: „Хвала хай буде нашому божкові, найсильнішому з усіх!"

Коли Каґунда побачили вояки, один з них підійшов і сказав: „Ми схопили могутнього демона-Тарзана. Славні вояки племени замбеґу!" Це вкололо Каґунда; та й він знав, до чого то йде. Тому відповів: „Ви тільки були моїм знаряддям. А демона схопив я, своєю маґічною силою". Каґундо хотів у той спосіб записати на свій рахунок успіх своїх підвладних.

Та щоб довго не розґоворюватись над цею побідою, Каґундо порішив чимскорше стратити вязнів і на тім закінчити. Він боявся, що приписування собі заслуг всетаки може викликати незадоволення вояків. „Ходіть усі сюди!" — кричав Каґундо. „Всі гуртом ми поведемо вязнів до нашого могутнього божка і принесемо йому таку жертву, якої він іще не мав".